

**Bachelor
Interdisciplinary Arts
(hbo-bachelor)
Zuyd Hogeschool**

12 november 2015

NVAO uitgebreide Toets nieuwe opleiding

Adviesrapport

1	Samenvattend advies	3
2	Werkwijze	6
3	Beschrijving van de opleiding	8
	3.1 Algemeen	8
	3.2 Profiel instelling	8
	3.3 Profiel opleiding	8
4	Opleidingsbeoordeling	9
	4.1 Beoogde eindkwalificaties	9
	4.2 Programma	11
	4.3 Personeel	16
	4.4 Voorzieningen	17
	4.5 Kwaliteitszorg	18
	4.6 Toetsing	19
	4.7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	21
	4.8 Gerealiseerde eindkwalificaties	21
	4.9 Algemene conclusie	22
5	Oordelen	23
	Bijlage 1 – Panelsamenstelling	24
	Bijlage 2 – Locatiebezoek	25
	Bijlage 3 – Documenten	27
	Bijlage 4 – Afkortingen	28

1 Samenvattend advies

De hbo-bacheloropleiding *Interdisciplinary Arts* (iArts) van Zuyd Hogeschool richt zich op (internationale) studenten die de combinatie van artistiek, wetenschappelijk en ondernemend hoger onderwijs zoeken en aankunnen. De voertaal van de opleiding is Engels. De opleiding iArts bouwt voort op een pilot die de afgelopen jaren is uitgevoerd met iArts als afstudeerrichting van de bacheloropleiding Theater in de Toneelacademie Maastricht.

Het beroepsbeeld van de bachelor iArts is dat van een *critically engaged artist* die als scenarist maatschappelijke vraagstukken verweeft in de eigen artistieke, onderzoekende en interdisciplinaire kunstpraktijk. Voor de formulering van het beroepsbeeld en de beoogde eindkwalificaties heeft de aanvrager een brede vertegenwoordiging van het werkveld geraadpleegd en benut ze de ingestelde werkveldcommissie. Het panel is van oordeel dat de aanvrager helder voor ogen heeft wat het doel van de opleiding is en dat de opleiding aansluit op actuele ontwikkelingen in kunst en maatschappij. In dit zich ontwikkelende veld is het echter niet eenvoudig de juiste woorden en namen te vinden voor wat beoogd wordt. Het is mede daarom van belang dat de aanvrager in de publiciteit voor aanstaande studenten en het toekomstige werkveld duidelijk aangeeft dat de opleiding breder is dan de kunsten en daarbij ook de transdisciplinariteit en de rol van engagement benoemt.

De aanvrager heeft het beroepsbeeld vertaald in zeven competenties, die zijn uitgewerkt op drie niveaus waaruit het hbo-bachelorniveau blijkt. Vanaf het begin doet de student aan de hand van projecten de kennis en vaardigheden op die nodig zijn voor het werken in de beroepspraktijk. Het ontwikkelen en uitvoeren van een artistiek scenario, als kern van het werk van een scenarist in de kunst, staat centraal in het onderwijsprogramma. Om een artistiek scenario te ontwerpen moet een student onderzoek doen, onder andere naar de artistieke en maatschappelijke relevantie van het werk. Onderzoek is altijd een onderdeel van een project. Het onderzoek speelt zich af in de professionele praktijk en reflecteert op die praktijk. Alle projecten zijn realistische beroepssituaties waarin zoveel mogelijk met externe partners wordt gewerkt. Er zijn ook twee verplichte stages, een korte in het tweede jaar en een lange in het derde jaar. Door de projecten en stages leren studenten zich te verhouden tot opdrachtgever- en opdrachtnemerschap.

De inhoud van het vierjarige programma is zeer uitgebreid. Een verkort driejarig programma voor vwo-instromers acht het panel niet realistisch omdat het niet zozeer om de intellectuele bagage gaat maar om de ontwikkeling tot *critically engaged artist*. Het programma zit logisch in elkaar en alle eindkwalificaties komen in samenhang en met oplopende complexiteit aan bod. Het gebruikte studiemateriaal is naar het oordeel van het panel van het juiste niveau. Het is belangrijk dat de opleiding de studiebelasting goed bewaakt in de eerste twee studiejaren en voldoende structuur blijft bieden in het derde jaar, bijvoorbeeld bij de keuze van minoren. Het didactische concept sluit aan bij de doelstellingen van de opleiding. Er is een goede balans tussen groepswork en zelfstudie waardoor de studenten gestimuleerd worden het ritme van het programma te volgen en tegelijkertijd voldoende hun eigen tijd kunnen bepalen.

De opleiding staat open voor studenten met een mbo-, havo- of vwo-diploma, of een buitenlands equivalent, die de instroomselectie met goed gevolg hebben doorlopen. Bij de intensieve selectie hanteert de opleiding als criteria de artistieke bagage van de kandidaat,

interesse voor artistiek onderzoek, persoonlijke motivatie en voldoende beheersing van de Engelse taal. Het panel stelt vast dat sprake is van een uitgebreide en zorgvuldige procedure.

Het docententeam van de opleiding iArts bestaat uit professionals met verschillende achtergronden. De beoogde docent-studentratio is 1:10. De aanvrager maakt onderscheid tussen *iArts lecturers* en *iArts experts*. De *lecturers* zorgen gezamenlijk voor de consistentie en samenhang van het programma en voor de individuele studiebegeleiding van de studenten. De *experts* zijn internationaal opererende kunstenaars die inter- of transdisciplinair werken en beschikken over een ruime ervaring in de overdracht aan de jonge generatie aankomende kunstenaars. Het panel heeft vertrouwen in de omvang en kwaliteit van het docententeam. De verbinding met de beroepspraktijk is een sterk punt.

De huisvesting en materiële voorzieningen zijn ruim voldoende. Het aanbod aan werkplaatsen en ateliers past bij de brede keuzes die studenten kunnen maken. De inhoudelijke studiebegeleiding valt uiteen in vier typen: (1) vakinhoudelijke begeleiding, (2) onderzoeksbegeleiding, (3) studie(loopbaan)begeleiding en (4) stagebegeleiding. Daarnaast krijgen de studenten individuele studiebegeleiding en coaching. Het panel oordeelt dat deze vormen van begeleiding aansluiten bij de behoeften van de student. De kleinschaligheid van de opleiding draagt eraan bij dat de docenten goed zicht hebben op de voortgang van de studenten en dat de onderlinge communicatie vlot verloopt.

De opleiding beschikt over een goed uitgewerkt systeem van kwaliteitszorg. De opleiding evalueert alle cursussen en projecten met de studenten, legt redenen van uitval vast en houdt eindgesprekken met de afstuderende studenten waarin de opleiding als geheel wordt geëvalueerd. De opleiding hanteert meetbare streefdoelen. De opleiding maakt aantoonbaar gebruik van de ervaringen in de pilotfase en gebruikt die voor verbetering. Het panel vindt dit een gepaste werkwijze. De beoogde opleidingscommissie is nog niet formeel in functie en heeft dan ook niet geadviseerd over de onderwijs- en examenregeling (OER). De leden met wie het panel heeft gesproken, zien wel een actieve rol voor zich, bijvoorbeeld bij de evaluatie van cursussen en het programma.

De studenten worden op veel gebieden en op verschillende manieren getoetst. Het panel heeft de OER bestudeerd en in orde bevonden. Het panel stelt vast dat het toetsstelsel goed is uitgewerkt, met een juiste balans tussen presenteren, artistieke producten maken, schrijfvaardigheden en kennistoetsing. Per blok (viermaal per jaar) beoordelen de docenten de voortgang van een student en aan het eind van het studiejaar wordt vastgesteld of een student door kan naar het volgende jaar. De integrale blokbeoordelingen zijn een gebruikelijke aanpak in kunstacademies en stellen de opleiding in staat de ontwikkeling van de studenten in samenhang te beoordelen. De opzet van het afstudeertraject geeft naar het oordeel van het panel een breed beeld van de eindkwaliteit van de student. De geplande aanpak van de examencommissie geeft vertrouwen in de kwaliteitsborging van de toetsing.

Het panel heeft vastgesteld dat de instelling aan de studenten de garantie geeft dat het programma volledig kan worden doorlopen en dat ze hiervoor toereikende financiële voorzieningen beschikbaar stelt.

Het panel heeft een korte presentatie bijgewoond van de drie afgestudeerden van de iArts-pilot. Het panel kon daarbij vaststellen dat er heldere criteria zijn geformuleerd voor de beoordeling en dat de gegeven beoordelingen overeenkwamen met het oordeel van de

panelleden. De afstudeerprojecten in de pilot lieten een beperkt maatschappelijk engagement zien, wat juist kenmerkend geacht wordt voor de nieuwe opleiding iArts. In het gesprek met het panel beaamde het docententeam dat dit aspect bij afstudeerders van de opleiding iArts meer gewicht zal krijgen. Het panel verwacht daarom dat de beoogde eindkwalificaties zullen worden gerealiseerd.

Concluderend komt het panel tot het oordeel dat de hbo-bacheloropleiding iArts een innovatieve opleiding is die bewust de crossovers en verbindingen opzoekt tussen de kunsten en ontwikkelingen in een veranderende samenleving. Het panel heeft hier waardering voor. Het docententeam is zich bewust van de ontwikkelpunten die er nog zijn. Het panel heeft er vertrouwen in dat de stelselmatige aanpak en kwaliteitszorg tot een gedegen opleiding leiden. Het curriculum is doordacht, het docententeam is deskundig en de toetsing is toegesneden op de leerdoelen. De afstudeerprojecten uit de pilotfase passen niet helemaal op de eindkwalificaties van de nieuwe opleiding, maar laten wel zien dat de beoordeling adequaat vorm gekregen heeft. De pilot heeft verbeterpunten opgeleverd die het opleidingsmanagement voortvarend ter hand heeft genomen. Het panel verwacht dat het programma de studenten in staat stelt de beoogde eindkwalificaties van de opleiding iArts te realiseren.

Op basis van bovenstaande adviseert het panel de NVAO om positief te besluiten ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Bachelor Interdisciplinary Arts van de Zuyd Hogeschool.

Den Haag, 12 november 2015

Namens het panel ter beoordeling van de uitgebreide Toets nieuwe opleiding hbo-bachelor Bachelor Interdisciplinary Arts van de Zuyd Hogeschool.

dr. Jeroen Boomgaard
(voorzitter)

dr. Marianne van der Weiden
(secretaris)

2 Werkwijze

Samenstelling NVAO-panel:

- dr. Jeroen Boomgaard, coördinator Artistic Research, Universiteit van Amsterdam, en lector Kunst en publieke ruimte, Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam (*voorzitter*);
- dr. Dieter Lesage, directeur en onderzoeker RITCS Royal Institute for Theatre, Cinema & Sound, Erasmushogeschool, Brussel;
- dr. Michiel Schwarz, onafhankelijk cultuuronderzoeker, design thinker en beleidsadviseur, Amsterdam;
- Emily Hulsbergen, student hbo-bachelor Beeldende Kunst, Akademie voor Kunst en Vormgeving St.Joost, Avans Hogeschool, 's- Hertogenbosch (*student-lid*).

Het panel is bijgestaan door Michèle Wera MA, beleidsmedewerker NVAO en procescoördinator, en dr. Marianne van der Weiden, secretaris (gecertificeerd).

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (2014, Nr. 36791) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op 1 september 2015 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en nadere vragen geformuleerd voor de aanvrager. Een deel van deze vragen is vervolgens naar de aanvrager gestuurd met het verzoek de antwoorden op deze vragen, evenals een aantal aanvullende bijlagen, voorafgaand aan het locatiebezoek bij het panel aan te leveren. In bijlage 3 van dit adviesrapport is een overzicht opgenomen van documenten die het panel heeft ontvangen. Naar aanleiding van de aanvullende informatie heeft het panel per e-mail aanvullende vragen en opmerkingen uitgewisseld. Deze vragen zijn door de secretaris geïnventariseerd en zijn als input gebruikt voor het locatiebezoek.

Op 15 september 2015 heeft het panel een eerste locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Aan het eind van het locatiebezoek kwam het panel tot de conclusie dat het niet tot een oordeel en advies aan NVAO kon komen. Het panel beschikte niet over de vereiste informatie om tot een goede afweging te komen. Er bleek tijdens het bezoek namelijk een te grote discrepantie te bestaan tussen de schriftelijke informatie (het aanvraagdossier) en de informatie die in de gesprekken op tafel kwam. Het panel besloot daarom zijn oordeel aan te houden en verzocht de opleiding uiterlijk 23 oktober 2015 aanvullende informatie te leveren over een aantal nader benoemde punten zodat het panel in november alsnog zijn opdracht kon afronden. Op 2 november 2015 heeft het panel een tweede locatiebezoek afgelegd. Het student-lid was wegens ziekte verhinderd; zij heeft wel een schriftelijke bijdrage geleverd. Het programma van beide locatiebezoeken is toegevoegd in bijlage 2.

Na afloop van het tweede bezoek heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding.

Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna de voorzitter het conceptrapport heeft vastgesteld op 9 november 2015. Feitelijke onjuistheden waarop de instelling heeft gewezen per e-mail van 11 november 2015, zijn alle onverkort overgenomen. Het panel heeft het adviesrapport in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 12 november 2015 aan de NVAO aangeboden.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Zuyd Hogeschool
Opleiding:	hbo-bachelor Bachelor Interdisciplinary Arts
Variant:	voltijd
Afstudeerrichtingen:	n.v.t.
Locatie:	Maastricht
Studieomvang (EC):	240 EC
Sector:	Taal en Cultuur (zoals bevestigd door het panel)

3.2 Profiel instelling

Zuyd Hogeschool is een brede hogeschool met vestigingen in Heerlen, Sittard en Maastricht. De hogeschool biedt 37 bacheloropleidingen en 13 masteropleidingen aan in tien interessegebieden: Bestuur en recht, Chemie en biologie, Economie en management, Gezondheid en welzijn, ICT en media, Kunst en cultuur, Onderwijs, gedrag en maatschappij, Taal en communicatie, Techniek en bouw, Vrije tijd en recreatie. Het onderzoek is georganiseerd in 29 lectoraten. Speerpunten daarbij zijn Innovatieve zorg en technologie, Transitie naar een duurzame gebouwde omgeving en *Life Science and Materials*. Bij Zuyd Hogeschool zijn bijna 14.500 studenten ingeschreven. Er werken ruim 1800 medewerkers.

3.3 Profiel opleiding

De bacheloropleiding *Interdisciplinary Arts* (iArts) wil creatief kunstzinnig talent ontwikkelen op het snijvlak van kunst, wetenschap en samenleving. iArts is een kunstopleiding die vanuit het autonome en authentieke talent van de creërende kunstenaar een ander podium zoekt dan de klassieke podia van de concertzaal, het museum of het theater. iArts wil de verbinding leggen tussen kunst en wetenschap en tussen kunst en samenleving. De opleiding is een onderdeel van het sectorplan kunstonderwijs waarin is afgesproken het aantal bachelorstudenten bij de opleidingen muziek, beeldende kunst en vormgeving te reduceren en te investeren in een innovatieve opleiding gericht op de drieslag kunst, wetenschap en samenleving. De opleiding richt zich op (internationale) studenten die de combinatie van artistiek, wetenschappelijk en ondernemend hoger onderwijs zoeken en aankunnen. De voertaal van de opleiding is Engels.

De opleiding iArts bouwt voort op een pilot die de afgelopen jaren is uitgevoerd met iArts als afstudeerrichting van de bacheloropleiding Theater in de Toneelacademie Maastricht.

4 Opleidingsbeoordeling

Van toepassing is het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (2014, Nr. 36791). Dit kader wordt gebruikt als de instelling niet beschikt over een positief oordeel over de instellingstoets kwaliteitszorg. De beoordeling is gericht op acht vragen:

1. Wat beoogt de opleiding?
2. Met welk programma?
3. Met welk personeel?
4. Met welke voorzieningen?
5. Hoe wordt de kwaliteit geborgd?
6. Hoe wil de opleiding dit toetsen?
7. Zijn er voldoende financiële middelen?
8. Worden de doelstellingen bereikt?

Deze acht vragen zijn vertaald in acht onderwerpen en twaalf standaarden. Omdat de voorloper van de opleiding als pilot reeds afgestudeerden heeft opgeleverd, heeft het panel ook het gerealiseerd eindniveau beoordeeld onder standaard 12.

Over de standaarden geeft het visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding als geheel, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden of negatief. Bij de beoordeling hanteert het panel als definitie van basiskwaliteit de kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

4.1 Beoogde eindkwalificaties

4.1.1 Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Het beroepsbeeld van de bachelor iArts is dat van een *critically engaged artist* die als scenarist maatschappelijke vraagstukken verweeft in de eigen artistieke, onderzoekende en interdisciplinaire kunstpraktijk. De iArts afgestudeerde is een combinatie van een kunstenaar (schepper, maker, ontwikkelaar) met een artistiek onderzoeker en een *artistic entrepreneur* in onderlinge samenhang. De iArts scenarist onderzoekt en verbeeldt maatschappelijke vraagstukken, ontwikkelt scenario's voor artistieke interventies, verbindt deze aan publiek en partijen en genereert middelen en strategieën voor deze kunstpraktijk. Verbeeldingskracht, artistieke positionering en het ontwerpen en ontwikkelen van artistieke interventies vormen het methodologische kader van deze toekomstige kunstpraktijk.

Voor de formulering van het beroepsbeeld en de beoogde eindkwalificaties heeft de aanvrager vertegenwoordigers van het werkveld van de culturele sector, de wetenschap, sociale en maatschappelijke kennisinstututen en commerciële organisaties geraadpleegd in twee expertmeetings. Er vindt samenwerking en uitwisseling over het beoogde

professionele profiel plaats met aanverwante organisaties. De werkveldcommissie heeft de eindkwalificaties gevalideerd en zal jaarlijks geraadpleegd worden over de aansluiting van de beoogde eindkwalificaties met de actuele beroepspraktijk. Het panel stelt vast dat de aanvrager actief verbinding zoekt met de zich ontwikkelende beroepspraktijk. Er is nog geen sprake van een afgebakend veld. Het is in de ogen van het panel belangrijk om niet alleen goede voeling te houden met mogelijke maatschappelijke en artistieke ontwikkelingen, maar ook om deze mede te bepalen. Dat kan door een actieve rol te spelen en een netwerk op te bouwen waarvan een breed scala aan maatschappelijke organisaties en partners deel uitmaakt. Dit zou zich deels kunnen vertalen in een bredere samenstelling van de werkveldcommissie.

Uit de gesprekken tijdens het bezoek bleek dat de kern van de opleiding zit in zowel interdisciplinariteit als transdisciplinariteit: het gaat niet alleen om de verbinding tussen de kunstdisciplines maar juist ook om verbinding met wetenschappelijke en maatschappelijke thema's en ontwikkelingen. De opleiding wil studenten opleiden die zich kunnen bewegen op dat snijvlak en in het spanningsveld van autonomie en maatschappelijke opdracht. Daarbij ligt de vorm of het medium niet vast; studenten leren gebruik te maken van verschillende kunstdisciplines. Bovenstaande is moeilijk in één naam of één woord samen te vatten. Het panel is van oordeel dat de aanvrager helder voor ogen heeft wat het doel van de opleiding is en dat de opleiding aansluit op ontwikkelingen in kunst en maatschappij. Het is van belang dat de aanvrager in de publiciteit voor aanstaande studenten en het toekomstige werkveld duidelijk aangeeft dat de opleiding breder is dan de kunsten en daarbij ook de transdisciplinariteit en de rol van engagement benoemt.

De aanvrager heeft het beroepsbeeld vertaald in zeven competenties:

1. creëren;
2. onderzoeken;
3. samenwerken;
4. communiceren;
5. ondernemen;
6. ontwikkelen;
7. reflecteren.

Deze competenties zijn in het informatiedossier uitgewerkt op drie niveaus (eind propedeuse, start afstudeerjaar, afstuderen) en in gedetailleerde eindkwalificaties per competentie. In een tabel zijn de eindkwalificaties gekoppeld aan de Dublin descriptoren. Uit de tabel blijkt dat in de beoogde eindkwalificaties alle Dublin descriptoren aan de orde komen. Op basis van deze informatie stelt het panel vast dat de beoogde eindkwalificaties voldoen aan het hbo-bachelorniveau.

Overwegingen

Het panel heeft kennisgenomen van de beoogde eindkwalificaties van de opleiding en de overwegingen om deze nieuwe opleiding te starten. In de gesprekken heeft het panel nader onderzocht wat de verhouding is tussen de autonome en de toegepaste benadering van kunst en wat het conceptuele kader achter de opleiding is. In dit zich ontwikkelende veld is het niet eenvoudig de juiste woorden en namen te vinden voor wat beoogd wordt. Eén woord kan niet uitdrukken wat het doel van de opleiding is en daarom moet met omschrijvingen en combinaties van woorden worden gewerkt. Op grond van de gevoerde discussies komt het panel tot de conclusie dat de aanvrager ondanks de terminologische moeilijkheden het doel van de opleiding helder voor ogen heeft. De aanvrager heeft een

opleiding ontwikkeld die op een interessante manier ingrijpt in wat momenteel in maatschappij en kunst aan de hand is en die studenten voorbereidt daarin positie in te nemen.

Conclusie

Voldoet

4.2 Programma

4.2.1 Standaard 2

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

In het informatiedossier beschrijft de aanvrager dat iArts studenten een beroeps- en praktijkgericht opleidingsprogramma biedt waarmee de student zich kan ontwikkelen en bekwaam tot een *scenarist in the arts*, die een *critically engaged artist* beoogt te zijn. Vanaf het begin doet de student aan de hand van projecten de kennis en vaardigheden op die nodig zijn voor het werken in de beroepspraktijk. Het ontwikkelen en uitvoeren van een artistiek scenario, als kern van het werk van een scenarist in de kunst, staat centraal in het onderwijsprogramma. Parallel hieraan ontwikkelen de studenten hun engagement (welke thema's zijn relevant in onze huidige en toekomstige samenleving en hoe verhoudt de student zich daartoe) en leren ze hoe ze hun werk inhoudelijk en qua vorm het beste kunnen positioneren en presenteren. Om de verbinding te leggen met de hedendaagse wereld zijn alle projecten realistische beroepssituaties waarin zoveel mogelijk met externe partners wordt gewerkt. Hierdoor leren studenten zich te verhouden tot opdrachtgever- en opdrachtnemerschap.

In de opleiding ontwikkelen de studenten artistieke, onderzoeks- en ondersteunende vaardigheden. Bij artistieke vaardigheden gaat het om het ontwikkelen van verbeeldingskracht, het vermogen zich artistiek te positioneren en het ontwikkelen en uitvoeren van artistieke scenario's met een eigen signatuur. Onderzoeksvaardigheden staan in dienst van de artistieke signatuur en van de artistieke en maatschappelijke relevantie van het werk van de student. Het onderzoek speelt zich af in de professionele praktijk en reflecteert op die praktijk. Onderzoek wordt aangeleerd in de Baseline (zie standaard 3) en is altijd een onderdeel van een project. Afgestudeerde iArts-studenten kunnen door hun onderzoeksvaardigheden bijdragen aan innovaties en de discouursvorming in de professionele praktijk. Bij de ondersteunende vaardigheden gaat het om presenteren, schrijfvaardigheid en kennis van projectmanagement.

Het panel stelt vast dat de opleiding sterk gericht is op de praktijk, wat passend is voor een hbo-bacheloropleiding. Ze heeft veel contacten met organisaties in wetenschap, samenleving en de kunst. Het werkveld is volop in ontwikkeling, zoals bij standaard 1 beschreven, in de context van een cultuurmaatschappelijke transitie die gaande is. Het is goed als de opleiding zich voortdurend op de hoogte houdt en daarbij bijvoorbeeld ook contact legt met de vele bottom up-initiatieven in steden en buurten (*civic economy*) die als partner kunnen dienen. Op die manier bouwen de studenten al tijdens hun studie een breed netwerk op waarop zij na afstuderen een beroep kunnen doen.

De beoogde onderzoeksvaardigheden sluiten aan bij het hbo-bachelorniveau. De student maakt kennis met verschillende onderzoeksmethoden, vooral van kwalitatieve aard. Het panel geeft in overweging bij het aanleren van onderzoeksvaardigheden naast artistiek onderzoek ook te verwijzen naar de onderzoeksaanpak bij designprocessen (waaronder *social design*). Meer in het algemeen kan de vergelijking met designopleidingen behulpzaam zijn omdat die een langere traditie hebben in het leren omgaan met enerzijds kunstenaarschap en vakmanschap en anderzijds opdrachtgeverschap. Het panel is zich tegelijk uiteraard bewust van het essentiële verschil tussen designopleidingen en iArts, te weten dat in de iArts-opleiding het medium niet van tevoren vastligt en dat de nadruk ligt op de centraliteit van het artistieke proces en de maatschappelijke functie en betekenis.

Overwegingen

Op basis van de documentatie en de gesprekken concludeert het panel dat het programma aantoonbare verbanden heeft met actuele ontwikkelingen in het beroepenveld. De aan te leren kennis en vaardigheden hebben een duidelijke relatie met de rol die afgestudeerden in de praktijk moeten kunnen vervullen. Omdat de beroepspraktijk voor een groot deel nog nader gedefinieerd moet worden in een veranderende maatschappelijke context, zijn brede en gevarieerde contacten met maatschappelijke organisaties belangrijk. Het panel kon tijdens de gesprekken met de ontwikkelaars en de docenten van de opleiding vaststellen dat zij hiervoor open staan.

Conclusie

Voldoet

4.2.2 Standaard 3

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Het iArts-programma bestaat uit vier studiejaar van elk 60 EC. In elk jaar werken studenten aan de hand van projecten. Deze nemen in de loop van de opleiding toe in omvang en complexiteit. In de eerste twee jaren loopt er parallel aan de projecten een Baseline-programma, gericht op het ontwikkelen van kennis en vaardigheden die de student nodig heeft bij de uitvoering van de projecten, en op reflectie op het eigen leerproces.

In het eerste en tweede studiejaar vinden vier hoofdprojecten plaats. In beide jaren komen daarbij vier domeinen aan de orde: *arts & society*, *arts & culture*, *arts & science* en *arts & entrepreneurship*. In de projecten werken studenten aan de competenties probleemanalyse, onderzoek, planvorming, conceptontwikkeling, creatie, productie, presentatie, projectmatig werken, communicatie en evaluatie. Belangrijk is ook het vergaren van domeinkennis door etnografie, empirische studie en literatuuronderzoek. Het panel heeft kennisgenomen van de acht projecten die voor het eerste cohort zijn ontwikkeld. Elk jaar zullen er nieuwe projecten worden ontwikkeld, om op die manier voortdurend te kunnen aansluiten bij de actualiteit. Het panel vindt dit een sterk punt.

De Baselinevakken richten zich op *Reflection* (het ontwikkelen van een kritische en open houding ten aanzien van zichzelf en de wereld), *Cultural Theory* (kunsthistorisch onderwijs met de nadruk op de kritische functie van kunst in de maatschappij) en *Visual Arts & Design* (ontwikkeling van de eigen artistieke vaardigheden en omgaan met verschillende media die binnen de kunsten worden gebruikt). Daarnaast is er een ondersteunende Baseline: *Scenario*

Development, Writing, Singing, Research en Multimedia. Door de combinatie van domeinprojecten en Baselinevakken krijgen de studenten een zeer ruim aanbod aan onderwijs, op basis waarvan ze kunnen ontdekken waar hun talent en interessegebied ligt. Het programma is door het grote aanbod wel erg vol en er is een behoorlijk grote productiedwang omdat de studenten aan het einde van elk project een product dienen op te leveren. De opleiding dient daarom naar het oordeel van het panel de studielast goed te bewaken.

Na het eerste jaar (oriëntatiefase) en het tweede jaar (exploratiefase) krijgen de studenten in het derde en vierde jaar meer ruimte om een groter project naar eigen keuze vorm te geven. Zij werken in het derde jaar (integratiefase) aan hun *personal strategy* (een project van ten minste drie maanden) en daarnaast kiezen ze een of twee minoren. Een minor kan een studieonderdeel binnen of buiten de hogeschool zijn, maar kan ook de vorm van een project aannemen. In de loop van het derde jaar ontwikkelt de student onder begeleiding van een docent, de *graduation coach*, een *graduation strategy*: thema, context, artistieke middelen, samenwerking en communicatie. Dit moet worden goedgekeurd (go-no go) voordat de student kan doorstromen naar het vierde jaar. In het vierde jaar (realisatiefase) werken de studenten aan hun afstudeeropdracht die bestaat uit vier onderdelen: een individueel afstudeerproduct, een *position paper*, medewerking aan een *collective public event* en een finaal portfolio. Dit traject wordt ondersteund door zes studiedagen, masterclasses en workshops.

Het panel is van oordeel dat het programma een duidelijke opzet heeft met een doordacht curriculum. Wel merkt het panel op dat er na het tweede studiejaar een veel grotere keuzevrijheid is. In het gesprek met het panel benadrukten de docenten dat studenten hierop worden voorbereid doordat de projecten in het tweede jaar groter en complexer zijn dan in het eerste jaar. Het panel adviseert de voortgang van de studenten in het derde jaar goed te monitoren en hen bij hun keuzes te ondersteunen, onder andere door het aanbieden van een lijst met mogelijke minoren.

Stages zijn in het iArts-curriculum verplicht. In het tweede jaar doen de studenten een korte oriënterende stage als onderdeel van het project in het domein *arts & entrepreneurship*. In het derde jaar is de stage een onderdeel van het project dat de student uitvoert. De student verbindt zich daarbij aan een bestaand project of aan een instelling die met de student het project gaat vormgeven. Deze stage duurt minimaal twaalf weken. Uit het stageplan moet blijken dat de student een eigen zelfstandige rol heeft in het project en voor welke resultaten hij of zij verantwoordelijk is. In de pilotfase (waarbij iArts een afstudeerrichting was van de opleiding Theater aan de Toneelacademie) was de stage niet verplicht. Het panel vindt de verplichting een verbetering.

Overwegingen

De inhoud van het programma is zeer uitgebreid. Het panel vindt dat positief, omdat het in een inter- en transdisciplinaire opleiding als iArts nodig is de studenten te laten kennismaken met het brede veld van de culturele transformatie en de relaties daarvan met de maatschappij. De studenten lieten het panel in het gesprek weten dat ze het aanbod waarderen en dat ze zo kunnen meebewegen met wat er maatschappelijk en artistiek gebeurt. Deze wens om mee te bewegen met de actualiteit zag het panel ook terug in de plannen van de docenten om jaarlijks nieuwe projectthema's aan te bieden. Om te voorkomen dat studenten het overzicht verliezen en gaan 'zwemmen', is het wel belangrijk dat de opleiding de studiebelasting goed bewaakt in de eerste twee studie jaren en voldoende structuur blijft bieden in het derde jaar, bijvoorbeeld bij de keuze van minoren.

Alles overziende stelt het panel vast dat het programma logisch in elkaar zit en dat alle eindkwalificaties in samenhang en met oplopende complexiteit aan bod komen.

Conclusie
Voldoet

4.2.3 Standaard 4

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

De onderwijsvisie van iArts sluit aan bij die van Zuyd Hogeschool. Drie uitgangspunten staan daarbij centraal: een praktijkgerichte leeromgeving, onderwijs dat verbonden is aan onderzoek en leren in *communities*. De praktijkgerichte leeromgeving krijgt vorm in het projectonderwijs waarbij een maatschappelijk vraagstuk het uitgangspunt vormt voor de leeractiviteit. De studenten werken in teams. De docent begeleidt de groepen en geeft feedback, maar laat elke groep zoveel mogelijk zelfstandig opereren. Hierdoor leren studenten zelf vragen te stellen en antwoorden te vinden.

Wat de verbondenheid met onderzoek betreft, legt de opleiding de nadruk op artistiek onderzoek met relevantie voor de veranderende artistieke praktijk, op passende vormen van reflectie en het gebruik daarbij van (kritische) sociaal/cultuurwetenschappelijke theorie en methodologie, en een nauwe praktische verwevenheid met de professionele artistieke praktijk. Daardoor leren studenten de artistieke praktijk voortdurend te contextualiseren in relatie tot de maatschappelijke omgeving.

Studenten maken deel uit van de *communities* van studenten, docenten en vertegenwoordigers van het werkveld. Zo maken ze zich de cultuur van het werkveld eigen. Studenten werken tijdens de opleiding zowel autonoom als in teams. Het panel is van oordeel dat er een goede balans is tussen werken in groepsverband en zelfstandig werken. Dit laatste neemt toe naarmate de student verder in de studie komt, wat het panel positief vindt.

Overwegingen

Het panel vindt dat het programma duidelijk gestructureerd is. Het didactische concept is helder en sluit aan bij de doelstellingen van de opleiding. Er is een goede balans tussen groepswork en zelfstudie waardoor de studenten gestimuleerd worden in het ritme van het programma te blijven en tegelijkertijd voldoende hun eigen tijd kunnen bepalen.

Conclusie
Voldoet

4.2.4 Standaard 5

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

De opleiding staat open voor studenten met een mbo-, havo- of vwo-diploma, of een buitenlands equivalent, die de instroomselectie met goed gevolg hebben doorlopen. De artistieke bagage, interesse voor artistiek onderzoek, persoonlijke motivatie en voldoende

beheersing van de Engelse taal zijn belangrijke criteria. Bij de toelatingsprocedure worden studenten geselecteerd met de volgende kenmerken:

- een artistieke ambitie die (nog) niet verbonden is aan een bepaald medium of discipline;
- de wens vanuit een reeds ontwikkelde discipline zich te verbreden in hun artistieke wereld;
- engagement met de wereld en een actieve verhouding tot verandering;
- een talent in een van de aangeboden kunstdisciplines en affiniteit met een of meerdere andere kunstdisciplines;
- een onderzoekende houding en de ambitie om zich te verdiepen.

De selectieprocedure bestaat uit gesprekken en een intakeassessment dat uit drie delen is opgebouwd:

1. een ingevuld inschrijfformulier en een filmpje waarin de student zichzelf, zijn/haar wereld en artistieke bronnen presenteert;
2. een essay in het Engels over een door de opleiding voorgeschreven thema;
3. twee praktijkdagen waarin de student zich individueel introduceert in een artistieke presentatie en meedoet aan een groepsopdracht.

De selectie wordt uitgevoerd door de programmaleider en docenten met specifieke deskundigheid en ervaring met betrekking tot selectie. Het panel stelt vast dat sprake is van een uitgebreide en zorgvuldige procedure.

De opleiding betreft een vierjarig curriculum. Een verkort driejarig programma voor vwo-instromers acht het panel niet realistisch omdat het niet zozeer om de intellectuele bagage van de studenten gaat, maar om de ontwikkeling tot *critically engaged artist*. Het panel gaat ervan uit dat de externe berichtgeving onder andere op de website van de instelling in die zin op korte termijn wordt aangepast, in elk geval vóór de start van de nieuwe - in beginsel vierjarige - opleiding.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat iArts een opleiding is voor een specifieke groep studenten: studenten die niet zozeer uitblinken in een bepaalde kunstrichting, maar die creatief zijn, intelligent, breed denkend en in staat verbanden te leggen, met een maatschappelijke kijk. De gehanteerde toelatingseisen en selectieprocedure zijn daarmee in overeenstemming. De complexiteit van de opleiding en de gekozen inter/transdisciplinaire aanpak vereisen een heldere uitleg van de beoogde doelstellingen aan aanstaande studenten. Dat is niet eenvoudig en zal continu aandacht blijven vragen.

Conclusie

Voldoet

4.3 Personeel

4.3.1 Standaard 6

Het personeel is gekwalificeerd en de omvang ervan toereikend voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

Het docententeam van de opleiding iArts bestaat uit professionals met verschillende achtergronden (wetenschap, journalistiek, multimedia, theater, muziek, beeldende kunsten). De beoogde docent-studentratio is 1:10. Voor de periode 2016-2020 zijn zestien docenten beschikbaar als *iArts lecturers*. Deze zorgen gezamenlijk voor de consistentie en samenhang van het programma en voor de individuele studiebegeleiding van de studenten. Daarnaast kan de opleiding voor de periode 2016-2020 een beroep doen op veertien *iArts experts*. Dit zijn internationaal opererende kunstenaars die inter- of transdisciplinair werken en beschikken over een ruime ervaring in de overdracht aan de jonge generatie aankomende kunstenaars. Zij vervullen rollen als inspirator, curator (hoofddocent van een project) en debater (begeleider in het derde en vierde jaar bij het artistiek-inhoudelijke discours). Aanvullend speelt de opleiding in op actuele kwesties door de keuze van gastdocenten en projectpartners. Het panel stelt vast dat de diversiteit in kennis, ervaring en achtergrond van de docenten groot is, wat past bij een opleiding als iArts. Het panel adviseert een strategisch personeelsplan uit te werken om zicht te hebben op mogelijke witte vlekken die kunnen ontstaan bij doorontwikkeling van de opleiding.

Het panel heeft kennisgenomen van het personeelsbeleidsplan 2016-2020 van iArts. Daarin kiest de opleiding voor drie resultaatgebieden: (1) internationalisering van het curriculum, (2) verbinding tussen kunst en samenleving en (3) teamwerk en individualisering. Daaruit zijn de prioriteiten afgeleid en competenties geformuleerd: materiedeskundigheid, resultaatgerichtheid, klantgerichtheid, omgevingsbewustzijn, veranderingsgerichtheid en samenwerking. De beschikbare beleidsinstrumenten zijn het teamontwikkelingsplan, de persoonlijke ontwikkelingsplannen, de jaarlijkse functioneringsgesprekken, de beoordelingsgesprekken en het levensfasebewust personeelsbeleid, dit alles vastgelegd in een meerjarige personeelsbeleidscyclus. Concreet betekent dit dat de inhoudelijke en didactische kwaliteiten aandacht krijgen bij de aanstelling, bij de verdere begeleiding en bij de ontwikkeling van de docent.

Docenten krijgen altijd een deeltijdaanstelling omdat de opleiding eist dat zij in de beroepspraktijk werkzaam blijven. De relatie met de beroepspraktijk is voor het functioneren van de docenten immers cruciaal. Het panel is het hiermee volledig eens.

Het onderwijs wordt altijd na afloop met de studenten geëvalueerd. Als een gastdocent op basis van de feedback niet blijkt te voldoen en er geen vertrouwen bestaat in verbetering, wordt geen nieuw contract aangeboden. Voor deskundigheidsbevordering van de medewerkers is jaarlijks tien procent van de jaartaak gereserveerd.

Overwegingen

Op basis van de documentatie en de gesprekken op locatie spreekt het panel zijn vertrouwen uit in de kwaliteit van het docententeam. De omvang van het docententeam is groot en de kennis, ervaring en achtergronden zijn divers. Het panel vindt de diversiteit van het team belangrijk omdat het een opleiding betreft waar studenten veel verschillende richtingen kunnen kiezen. Ook de verbinding met de beroepspraktijk is een sterk punt.

Conclusie

Voldoet

4.4 Voorzieningen

4.4.1 Standaard 7

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

In het voorzieningenplan heeft de opleiding uitgewerkt op welke wijze de huisvesting, materiële voorzieningen en informatievoorziening ertoe bijdragen dat de studenten de beoogde eindkwalificaties kunnen realiseren. De thuisbasis van de opleiding is de locatie Herdenkingsplein waar de *Maastricht Academy of Fine Arts and Design* en de *Maastricht Academy of Architecture* gehuisvest zijn. Daar zijn traditionele leslokalen, atelierruimtes, goed geoutilleerde en ruime werkplaatsen voor individueel en groepswork. In de werkplaatsen kunnen studenten instructies krijgen in hout- en metaalbewerking, plastische en keramische vormgeving, mode- en textielvormgeving, sieraad- en productvormgeving en zeefdruk/grafiek. Bij de Toneelacademie kunnen studenten op aanvraag beschikken over diverse theaterzalen en studio's met apparatuur. Het Conservatorium biedt kleine en grotere geluidsdichte ruimtes en voorzieningen voor het spelen, beluisteren en opnemen van muziek. Het panel stelt vast dat er voor alle disciplines van waaruit gewerkt kan worden, werkplaatsen aanwezig zijn.

De studenten kunnen gebruikmaken van het bibliotheeknetwerk van de Infostructuur Hoger Onderwijs Limburg (IHOL) en krijgen hiervoor een passe-partout. De studenten dienen bij aanvang van de studie te beschikken over een laptop. In alle panden is toegang tot internet via wifi-verbinding. Bij de ict-beheerder kunnen studenten relevante software aanschaffen (gratis of tegen gereduceerd tarief).

Overwegingen

Het panel concludeert dat de huisvesting en materiële voorzieningen ruim voldoende zijn. Het aanbod aan werkplaatsen en ateliers past bij de brede keuzes die studenten kunnen maken.

Conclusie

Voldoet

4.4.2 Standaard 8

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

De inhoudelijke studiebegeleiding valt uiteen in vier typen: (1) vakinhoudelijke begeleiding, (2) onderzoeksbegeleiding, (3) studie(loopbaan)begeleiding en (4) stagebegeleiding. Daarnaast krijgen de studenten individuele studiebegeleiding en coaching. Deze is erop gericht studenten een duidelijke oriëntatie te bieden op de opleiding en de beroepspraktijk, hen te ondersteunen bij het zich eigen maken van een geschikte leer- en werkhouding en bij

het maken van keuzes in het studietraject. Als er problemen zijn in de studievoortgang, kan de studiebegeleider zo nodig doorverwijzen naar de decaan.

De informatievoorziening aan studenten vindt deels informeel plaats want door de kleinschaligheid van de opleiding zijn de lijnen tussen docenten en studenten kort. Specifieke informatie voor studenten is te vinden op de website, in de studiegids, de onderwijs- en examenregeling (OER) en het leerplan per onderwijsseenheid. Veel van deze informatie wordt ontsloten via Zuydnet, het intranet van de hogeschool. Daarop zijn ook de meest recente roosters, planningen en projectoverzichten te vinden. De nieuwspagina houdt studenten op de hoogte van belangrijke informatie.

Het panel is van oordeel dat de studiebegeleiding en informatievoorziening zoals beschreven, aansluiten bij de behoefte van studenten. Het panel vernam tijdens het bezoek met waardering dat het docententeam geleerd heeft van de ervaringen in de pilotfase. In de nieuwe opleiding zal vooral de begeleiding bij de stages en in de afstudeerfase intensiever zijn, met duidelijke afspraken over onderwerp, aanpak en de relatie van het project met de maatschappelijke context.

Overwegingen

Het panel concludeert dat de vier typen studiebegeleiding aansluiten bij de behoeften van de student. De kleine afstand tussen docenten en studenten draagt eraan bij dat de opleiding goed zicht heeft op de voortgang van de studenten en dat de onderlinge communicatie vlot verloopt.

Conclusie

Voldoet

4.5 Kwaliteitszorg

4.5.1 Standaard 9

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen

De kwaliteitszorg van de opleiding sluit aan bij de systematiek van de Faculteit van de Kunsten en het kwaliteitsbeleid van Zuyd Hogeschool. Het panel heeft inzage gehad in het Kwaliteitszorgplan iArts. Er zijn formele overleggen en commissies (examencommissie, opleidingscommissie, werkveldcommissie, deelmedezeggenschapsraad). De beoogde opleidingscommissie is nog niet formeel in functie en heeft dan ook niet geadviseerd over de OER. De leden met wie het panel heeft gesproken, zien wel een actieve rol voor zich, bijvoorbeeld bij de evaluatie van cursussen en het programma.

Docenten evalueren aan het eind van de onderwijsseenheid met de studenten en leggen de bevindingen daarvan vast in een kort verslag voor de programmaleider. De programmaleider evalueert de projecten met de studenten, monitort de voortgang op de diverse onderdelen en legt van uitvallers de redenen van uitval vast. Met de afstuderende studenten worden eindgesprekken gehouden waarin de opleiding als geheel wordt geëvalueerd. Twee keer binnen de accreditatieperiode van zes jaar voert de Audit & Accreditatiegroep van Zuyd Hogeschool een interne audit uit. De opleiding hanteert meetbare streefdoelen: 80 procent propedeuserendement, 90 procent bachelorrendement van degenen die de propedeuse hebben behaald en een tevredenheidsscore van 3,8 over de opleiding als

geheel op de Nationale Studentenenquête. Het panel stelt vast dat de opleiding over een uitgewerkt systeem van kwaliteitszorg beschikt.

In aanvulling op de formele kwaliteitszorg dragen de hierboven (zie 4.4.2) al vermelde korte lijnen binnen de opleiding en de opzet van het studieprogramma bij aan grote onderlinge betrokkenheid en de bereidheid feedback te geven en te benutten. Uit de gesprekken tijdens het bezoek kon het panel opmaken hoe het docententeam voortdurend leert van ervaringen en daar stapsgewijs zijn voordeel mee doet ter verbetering van het programma.

Overwegingen

Het panel concludeert dat de opleiding zowel formeel als informeel zorgt voor kwaliteitsbewaking. Er ligt een systematisch kwaliteitszorgplan dat aansluit bij het hogeschoolbeleid. De opleidingscommissie moet nog gestalte krijgen. De opleiding maakt gebruik van de ervaringen in de pilotfase en leert daarvan. Het panel vindt dit een sterk punt.

Conclusie

Voldoet

4.6 Toetsing

4.6.1 Standaard 10

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Het panel heeft de OER bestudeerd en in orde bevonden. Het panel heeft ook het Toetsplan iArts bekeken, waarin de opleiding de uitgangspunten voor het gehanteerde toetsstelsel beschrijft. Primaire doelstelling is de niveaubewaking, de tweede doelstelling is het stimuleren van productieve (hogere orde) leeractiviteiten en de derde is de feedback- en monitoringfunctie. Gedurende de opleiding toetst de opleiding per onderwijseenheid of de student de leerdoelen heeft behaald. Toetsvormen daarvoor zijn de presentatie, de opdracht een artistiek product te maken, een schriftelijk tentamen en het portfolio. Tijdens het eerste bezoek heeft het panel een aantal tussentijdse werkstukken bekeken. Over (de breedte van) de gekozen thema's is het panel positief, evenals over de beoordeling van de werkstukken.

Daarnaast beoordeelt het docententeam dat een blok verzorgd heeft, na elke blokperiode de studievoortgang van de student. Dat doet het team aan de hand van de presentatie van het blokproject (waarbij het advies van de projectpartner wordt meegenomen), lesbeoordelingen (aan de hand van een beoordelingsformulier), het persoonlijk ontwikkelingsplan van de student en de rapportage van de projectdocent(en). Het geheel van de prestaties is daarbij doorslaggevend. In het geval van studievertraging kan een student een aangepast programma inclusief toetsing aangeboden krijgen, waardoor de achterstand kan worden ingelopen. Het panel kan zich vinden in deze aanpak van integrale beoordeling en stelt vast dat deze beoordelingsmethode gebruikelijk is aan kunstacademies.

De beoordelingen na de blokperiodes zijn summatief. Het vierde moment, aan het einde van een studiejaar, bepaalt of de student wordt toegelaten tot de hoofdfase (aan het eind van de propedeuse) of tot de afstudeerfase (aan het eind van het derde jaar). Daarnaast heeft deze

toetsing het karakter van een functioneringsgesprek, gericht op het leren op maat van de student: feedback op de artistieke ontwikkeling in een intersubjectieve context. De opleiding streeft ernaar dat elke student zijn of haar potentie zo volledig mogelijk ontwikkelt. Deze toetssystematiek past naar het oordeel van het panel goed bij het karakter van de opleiding.

Het afstudeertraject begint met de presentatie van het afstudeerplan (*Graduation Strategy*) aan het eind van het derde jaar. De student beschrijft en motiveert het onderwerp en het afstudeerproduct, inclusief het tijdspad, de hosting partner en organisatie, en het thema voor het *Position Paper*. Na goedkeuring van het afstudeerplan door een beoordelingscommissie die bestaat uit de programmaleider en twee kerndocenten, wordt de student toegelaten tot de afstudeerfase.

Om te kunnen afstuderen presenteert de student vier onderdelen:

1. *Position Paper* waarin de student zich positioneert als scenarist, reflecteert op een nader onderzocht thema en dat relateert aan het afstudeerproject, inclusief de verwerking van onderzoeksresultaten en het plan voor verder eigen onderzoek;
2. Individueel artistiek afstudeerproject: een interdisciplinair artistiek werk gerelateerd aan een maatschappelijk relevant vraagstuk, dat toegevoegde waarde creëert en de positie van de student als scenarist weerspiegelt;
3. *Collective Public Event*: alle afstuderende studenten presenteren hun project in een gezamenlijke setting waarvoor zij individueel en als team verantwoordelijk zijn, inclusief de randvoorwaarden (logistiek, organisatie, budgettering, PR en communicatie);
4. Finaal portfolio: een overzicht van het totaal van het afstudeerprogramma, beoordeeld op het inzicht en vermogen tot reflectie op eigen functioneren van de student.

Voor elk onderdeel is vastgelegd wie de beoordelaars zijn en aan de hand van welke criteria ze hun beoordeling uitvoeren. Het panel is van oordeel dat studenten in dit afstudeertraject kunnen laten zien dat ze de beoogde eindkwalificaties hebben gerealiseerd.

De kwaliteit van de toetsing zal worden geborgd door de examencommissie. Deze heeft een initiërende en controlerende rol. De initiërende rol komt tot uitdrukking in het formuleren van uitgangspunten, de controlerende door informatie in te winnen bij docenten en studenten, het bijwonen van presentaties en beoordelingsvergaderingen, het steekproefsgewijs opvragen van toetsen en beoordelingen en het behandelen van klachten van studenten en docenten. Ieder studiejaar doet de examencommissie verslag van haar activiteiten in een jaarverslag en bespreekt dit met de faculteitsdirecteur. Het panel meent dat de examencommissie op deze wijze haar rol naar behoren kan vervullen.

Overwegingen

De opleiding beschikt over een adequate Onderwijs- en Examenregeling. De studenten worden op veel gebieden en op verschillende manieren getoetst. Het panel concludeert dat het toetssysteem goed is uitgewerkt, met een juiste balans tussen presenteren, artistieke producten maken, schrijfvaardigheden en kennistoetsing. De integrale blokbeoordelingen zijn een gebruikelijke aanpak in kunstacademies en stellen de opleiding in staat de ontwikkeling van de studenten in samenhang te beoordelen. De opzet van het afstudeertraject geeft een breed beeld van de eindkwaliteit van de student. De geplande aanpak van de examencommissie geeft vertrouwen in de kwaliteitsborging van de toetsing.

Conclusie

Voldoet

4.7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen

4.7.1 Standaard 11

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar.

Bevindingen

De aanvrager bevestigt in het informatiedossier dat het college van bestuur van Zuyd Hogeschool de ontwikkeling en uitvoering van iArts heeft geaccordeerd en garandeert dat het programma volledig kan worden doorlopen door studenten die tot de opleiding zijn toegelaten. De aanloopverliezen worden gedekt door het college van bestuur en de Faculteit van de Kunsten Maastricht. Voldoende faciliteiten en personeel zijn beschikbaar en de hogeschool staat garant voor een goede organisatorische ondersteuning.

Het panel heeft de begroting in het informatiedossier bekeken. Met een instroom van vijftien studenten per jaar is het programma na vier jaar naar verwachting vrijwel kostendekkend. Na een eerste uitvoering en evaluatie van het programma wil men de instroom verhogen. Het panel acht deze inschattingen realistisch.

Overwegingen

Het panel heeft vastgesteld dat de instelling aan de studenten de garantie geeft dat het programma volledig kan worden doorlopen en dat ze hiervoor toereikende financiële voorzieningen beschikbaar stelt.

Conclusie

Voldoet

4.8 Gerealiseerde eindkwalificaties

4.8.1 Standaard 12

De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Hoewel er strikt genomen nog geen afgestudeerden van de opleiding iArts zijn, kon het panel wel een indruk krijgen van de realisatie van de beoogde eindkwalificaties doordat een pilot is uitgevoerd met iArts als afstudeerrichting van de bacheloropleiding Theater aan de Toneelacademie Maastricht. Het panel heeft een korte presentatie bijgewoond van de drie afgestudeerden van deze pilot. Dit is een te smalle basis om conclusies aan te verbinden, maar in ieder geval kon het panel vaststellen dat er heldere criteria zijn geformuleerd voor de beoordeling en dat de gegeven beoordelingen overeenkwamen met het oordeel van de panelleden. De afstudeerprojecten in de pilot lieten een beperkt maatschappelijk engagement zien, wat juist kenmerkend geacht wordt voor de nieuwe opleiding iArts. In het gesprek met het panel beaamde het docententeam dat dit aspect bij afgestudeerden van de opleiding iArts meer gewicht zal krijgen.

Overwegingen

Het panel spreekt op grond van de presentatie van pilot-afstudeerprojecten en het daaropvolgende gesprek met het docententeam de verwachting uit dat het programma de studenten in staat zal stellen de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Conclusie

Voldoet

4.9 Algemene conclusie

Op basis van de schriftelijke documentatie en de gesprekken tijdens de twee locatiebezoeken stelt het panel vast dat de voorgestelde opleiding voldoet aan alle standaarden van het uitgebreide NVAO-kader.

Concluderend komt het panel tot het oordeel dat de hbo-bacheloropleiding iArts een innovatieve opleiding is die bewust de crossovers en verbindingen opzoekt tussen de kunsten en actuele ontwikkelingen in de veranderende samenleving. Het panel heeft hier waardering voor. Het docententeam is zich bewust van de ontwikkelpunten die er nog zijn. Het panel heeft er vertrouwen in dat de stelselmatige aanpak en kwaliteitszorg tot een gedegen opleiding leiden. Het curriculum is doordacht, het docententeam is deskundig en de toetsing is toegesneden op de leerdoelen. De afstudeerprojecten uit de pilotfase passen niet helemaal op de eindkwalificaties van de nieuwe opleiding, maar laten wel zien dat de beoordeling adequaat vorm gekregen heeft. De pilot heeft verbeterpunten opgeleverd die het opleidingsmanagement voortvarend ter hand heeft genomen. Het panel verwacht dat het programma de studenten in staat stelt de beoogde eindkwalificaties van de opleiding iArts te realiseren.

Op basis van bovenstaande adviseert het panel positief over de kwaliteit van de nieuwe opleiding.

5 Oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	voldoende
2 Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk	voldoende
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken	voldoende
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken	voldoende
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten	voldoende
	3 Personeel	6. Het personeel is gekwalificeerd en de omvang ervan toereikend voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.
4 Voorzieningen	7. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma	voldoende
	8. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	9. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen	voldoende
6 Toetsing	10. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing	voldoende
7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	11. De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar	voldoende
8 Gerealiseerde eindkwalificaties	12. De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	voldoende
Algemene conclusie		positief

Bijlage 1 – Panelsamenstelling

Dr. Jeroen Boomgaard, voorzitter

Jeroen Boomgaard (1953) is sinds 1983 werkzaam bij de Leerstoel Kunstgeschiedenis van de Nieuwste Tijd van de Universiteit van Amsterdam. Sinds januari 2003 is hij tevens aangesteld als Lector Kunst en Publieke Ruimte bij de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam. Hij publiceert regelmatig in binnen- en buitenlandse tijdschriften over kunst en de publieke ruimte en *artistic research*.

Dr. Dieter Lesage

Dieter Lesage (1966) is sinds oktober 2013 directeur van RITCS, *Royal Institute for Theatre, Cinema & Sound* (Erasmushogeschool Brussel), waar hij als onderzoeker verbonden is aan de vakgroep theorie. In zijn uiteenlopende onderzoeksprojecten interesseert hij zich vooral voor problematieken rond hegemonie, representatie, arbeid en gemeenschap in politiek, kunst, cultuur en wetenschap. Hij geniet internationale bekendheid voor zijn publicaties over het academiseringsproces in het hoger kunstonderwijs. In België is hij vooral bekend door zijn politieke essays.

Dr. Michiel Schwarz

Michiel Schwarz is socioloog en onafhankelijk cultuuronderzoeker, design thinker en beleidsadviseur. Vanuit zijn eigen Sustainism Lab ontwikkelt hij projecten over het "sustainisme" als volgende cultuurtijdperk. Hij is de laatste jaren vooral bekend geworden door zijn boek "*Sustainism is the New Modernism*" (i.s.m. Joost Elffers). Hij was o.a. kroonlid van de Raad voor Cultuur (2000-2005), voormalig afdelingshoofd Design Academy Eindhoven (2004-2008) en *artist in residence* van de Academie voor Bouwkunst Amsterdam en Reinward Academie voor cultureel erfgoed (2013-2014).

Emily Hulsbergen, student-lid

Emily Hulsbergen is vierdejaarsstudente Beeldende Kunst aan de Akademie voor Kunst en Vormgeving St.Joost, onderdeel van Avans Hogeschool, in 's- Hertogenbosch. Ze plaatst zich in het gebied tussen kunst en activisme en houdt zich bezig met sociaalmaatschappelijke onderwerpen, waaronder de behandeling van de migrant in de Nederlandse samenleving en racisme.

Ondersteuning

- dr. Marianne van der Weiden, secretaris (gecertificeerd);
- Michèle Wera MA, beleidsmedewerker NVAO en procescoördinator.

Alle panelleden en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Bijlage 2 – Locatiebezoek

Het panel heeft een eerste bezoek gebracht aan de locatie op **15 september 2015**
Locatie: Faculteit van de Kunsten, Brusselsestraat 75, Maastricht

Programma 1

08.45 – 9.30 uur	Ontvangst en besloten vooroverleg panel	
9.30 – 10.15 uur	Sessie 1 Management	Leo Swinkels, directeur FvdK Anne Manders, zakelijk projectleider Sonja Troisfontaine, beleidsmedewerker FvdK
10.30 – 11.30 uur	Sessie 2 Docenten cq. ontwikkelaars	Saskia Valk Ellen ter Gast Romy Roelofsen Carla Hoekendijk Theo Ploeg Tony Knoop
11.30 – 12.00 uur	Sessie 4 Studenten	Cedric Wiegel, 2 ^e jaars Raya van der Kroon, 2 ^e jaars Willow Ritchie, 2 ^e jaars
12.00 – 12.30 uur	Sessie 3 Beoogde Examencommissie	Patricia de Kort Ellen ter Gast
12.30 – 13.30 uur	Besloten lunch en document inzage	
13.30 – 14.15 uur	Sessie 4 Vertegenwoordigers beroepenveld	Fons Dejong Jan van de Berg Boy Bastiaans Wil Foppen
14.15 – 14.45 uur	Besloten overleg	
14.45 – 15.15 uur	Sessie 5 Beoogde opleidingscommissie	Carla Hoekendijk, docent Willow Ritchie, student Nienke Jonkergouw, student
15.15 – 16.30 uur	Besloten overleg	
16.30 – 16.45 uur	Terugkoppeling	

Gesprekspartners

Sessie 1

drs. Leo Swinkels, directeur Faculteit van de Kunsten Zuyd
Anne Manders, zakelijk projectleider iArts
mr Sonja Troisfontaine, senior beleidsmedewerker Faculteit van de Kunsten Zuyd

Sessie 2

Saskia Valk, programmaleider, studiebegeleider, lid toelatingscommissie
dr. Ellen ter Gast, hoofddocent domein Arts & Sciences, studiebegeleider
Romy Roelofsen, hoofddocent domein Arts & Society, studiebegeleider

Carla Hoekendijk, hoofddocent domein Arts & Entrepreneurship, studiebegeleider
 Theo Ploeg, docent Baseline: Cultural Theory
 Tony Knoop, docent Baseline: Reflection, studiebegeleider

Sessie 3

mr Patricia de Kort, secretaris Centrale Examencommissie Faculteit van de Kunsten,
 dr. Ellen ter Gast, beoogd lid examencommissie iArts

Sessie 4

Fons Dejong, programmeur Theater aan het Vrijthof
 Jan van den Berg, theatermaker/ Performing Arts & Science
 Boy Bastiaens, zelfstandig ontwerper/ art director
 prof. dr. J. Wil Foppen, professor Strategic Leadership (Maastricht University) School of
 Business and Economics: Dept Organization & Strategy

Sessie 5

Carla Hoekendijk, docent
 Willow Ritchie, student
 Nienke Jonkergouw, student

Het panel heeft een tweede bezoek gebracht aan de locatie op **2 november 2015**
 Locatie: Faculteit van de Kunsten, Brusselsestraat 75, Maastricht

Programma 2

12.30 – 13.00 uur	Ontvangst en besloten vooroverleg panel tijdens lunch	
13.00 – 14.00 uur	Sessie 1 Presentatie afstudeerprojecten alumni pilot	Lotte Heerkens Dirk Windhorst Felicitas Lenz
14.00 – 14.30 uur	Besloten overleg en inzage documenten	
14.30 – 15.30 uur	Sessie 2 Management en docenten/ ontwikkelaars	Leo Swinkels, directeur FvdK Saskia Valk Ellen ter Gast Romy Roelofsen Theo Ploeg Tony Knoop
15.30 – 16.30 uur	Besloten overleg en inzage documenten	
16.30 – 16.45 uur	Terugkoppeling	

Bijlage 3 – Documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Informatiedossier inclusief aanvulling
- *Creative Collisions*

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- achtergronddocumenten bij informatiedossier
 - *On Interdisciplinarity in an international environment: interviews*
 - eindverslag CAT-projecten
 - verslag studiereis VS, Maastricht 2010
 - *About a bachelor integrated arts*, Maastricht 2009
 - overzicht opleidingen buitenland
 - Cultuur beweegt. De betekenis van cultuur in een veranderde samenleving. Kamerstuk 10-6-2013
- standaard 1 Beoogde eindkwalificaties
 - Eindkwalificaties iArts
 - Eindkwalificaties iArts Engels
 - Verslag expertmeeting 13 mei 2014
- standaard 2 Programma
 - Onderwijsvisie Zuyd Hogeschool
 - Strategie Zuyd 2014-2018
 - Kunstonderwijs van de 21e eeuw. Arts Faculty Maastricht
 - *Creative Collisions*
 - voorbeelden studentenmateriaal pilot
 - studiemateriaal: literatuurlijst en voorbeelden van boeken en artikelen
 - Een visie op toegankelijkheid. Zuyd Hogeschool
- standaard 3 Personeel
 - Personeelsbeleidsplan 2016-2020
- standaard 4 Voorzieningen
 - Voorzieningenplan
- standaard 5 Kwaliteitszorg
 - kwaliteitszorgplan 2015-2019
 - huishoudelijk reglement werkveldcommissie
 - regeling opleidingscommissie Zuyd
- standaard 6 Toetsing
 - Toetsplan iArts
 - Handboek Examencommissies Zuyd
 - *Education and Examination Regulations 2015-2016*
 - Beoordelingsformulieren afstudeerprojecten

Bijlage 4 – Afkortingen

ba	bachelor
ECTS	European Credit Transfer System
FvdK	Faculteit van de Kunsten
hbo	hoger beroepsonderwijs
iArts	Interdisciplinary Arts
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	onderwijs- en examenregeling
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op uitgebreide toetsing van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Bachelor Interdisciplinary Arts van de Zuyd Hogeschool.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
Parkstraat 28
Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG
T 31 70 312 23 00
E info@nvaio.net
W www.nvaio.net

Aanvraagnummer 003892